

บทที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

๑.๑ สภาพทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแพน

๑.๑.๑ ที่ตั้งและอาณาเขต

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแพน ตั้งอยู่หมู่ที่ ๕ อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีพื้นที่ประมาณ ๗.๑ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๔,๔๓๗.๕ ไร่ มีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่ต่างๆ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับตำบลหัวเวียง อำเภอเสนา
ทิศใต้	ติดต่อกับเทศบาลเมืองเสนา อำเภอเสนา
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับตำบลน้ำเต้า อำเภอบางบาล
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอเสนา

๑.๑.๒ เขตการปกครอง

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแพน แบ่งเขตการปกครองออกเป็น ๑ ตำบล ๙ หมู่บ้าน ได้แก่

- หมู่ที่ ๑ บ้านสวนกล้วย
- หมู่ที่ ๒ บ้านแพน
- หมู่ที่ ๓ บ้านโคกเสือ
- หมู่ที่ ๔ บ้านโพธิ์
- หมู่ที่ ๕ บ้านเลียบ
- หมู่ที่ ๖ บ้านเลียบ
- หมู่ที่ ๗ บ้านเลียบ
- หมู่ที่ ๘ บ้านช่างเหล็ก
- หมู่ที่ ๙ บ้านช่างเหล็ก

๑.๑.๓ ประชากร ศาสนา

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแพน มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น ๓,๔๖๗ คน

จำแนกเป็น เพศชาย	๑,๖๖๗	คน
เพศหญิง	๑,๘๐๐	คน
จำนวนครัวเรือน	๙๗๒	ครัวเรือน
จำนวนประชากรแฝง ประมาณ	-	คน

ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ ๙๕ %

ข้อมูล ณ วันที่ ๑๐ เดือน มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๒

(ที่มา : ข้อมูลทะเบียนราษฎร์ของอำเภอเสนา)

๑.๑.๔ การประกอบอาชีพ

ประชากรส่วนใหญ่ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแพน ประมาณร้อยละ ๘๕% ประกอบอาชีพเกษตรกรรม รองลงมาได้แก่ อาชีพรับจ้าง ประมาณร้อยละ ๑๕% เนื่องจากสภาพภูมิศาสตร์ที่เหมาะสมกับการเพาะปลูกข้าวเฉลี่ยรายได้ประชากรต่อหัว/ต่อปี ประมาณ ๓๐,๐๐๐ บาท

ที่มา : (ข้อมูล จปฐ. ตำบลบ้านแพน)

๑.๑.๕ เส้นทางคมนาคม

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแพน มีเส้นทางคมนาคมที่สามารถเดินทางติดต่อกันระหว่างอำเภอเสนา โดยสามารถเดินทางได้ทางรถยนต์ บนถนนทางหลวงชนบทหมายเลข ๔๐๓๘ และทางเรือผ่านเส้นทางแม่น้ำน้อย และระหว่างจังหวัด โดยเดินทางโดยรถยนต์บนถนนทางหลวงสายเอเชียหมายเลข ๓๒๖๓

๑.๑.๖ แหล่งแม่น้ำลำคลอง

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแพน มีลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นพื้นที่ราบลุ่ม มีแม่น้ำสำคัญไหลผ่านหลายสาย ได้แก่

๑. แม่น้ำน้อย ไหลผ่านพื้นที่ทั้ง ๙ หมู่บ้าน
๒. คลองยายเต็ม หมู่ที่ ๑
๓. คลองทองอยู่ หมู่ที่ ๑
๔. คลองกะวัง หมู่ที่ ๕
๕. คลองเหนือ หมู่ที่ ๖
๖. คลองมโนราห์ หมู่ที่ ๙

๑.๒ ประวัติการเกิดภัย

๑.๒.๑ สถานการณ์สาธารณภัย

สถานการณ์สาธารณภัยที่เกิดขึ้นในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแพน ส่วนใหญ่เกิดภัยจากอุทกภัย โดยมีปัจจัยเสี่ยงมาจากเมื่อถึงฤดูน้ำหลากมักจะเกิดน้ำล้นตลิ่ง โดยที่เกิดเหตุทั่วทั้งพื้นที่ตำบลบ้านแพน และจากสถานการณ์สาธารณภัยดังกล่าว มักจะมีผู้ประสบภัยที่ได้รับผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สิน ตั้งแต่การบาดเจ็บเล็กน้อยไปจนถึงขั้นรุนแรงเสียชีวิต

๑.๒.๒ สถิติภัย

สถานการณ์สาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแพน ที่สำคัญที่เกิดขึ้นและสร้างความสูญเสียต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนจากสถิติการเกิดภัย ดังนี้

(๑) อุทกภัย

ตารางที่ ๑-๑ : สถิติการเกิดอุทกภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแพน

พ.ศ.	จำนวนครั้งที่เกิดภัย (ครั้ง)	พื้นที่ประสบภัย (หมู่ที่/ชุมชน)	ผลกระทบความเสียหาย				มูลค่าความเสียหาย (ล้านบาท)
			จำนวนครัวเรือน ที่ประสบภัย	เสียชีวิต (คน)	สูญหาย (คน)	บาดเจ็บ (คน)	
๒๕๕๙	๑	หมู่ที่ ๑ - ๙	๗๖๒	-	-	-	-
๒๕๖๐	๑	หมู่ที่ ๑ - ๙	๙๑๓	-	-	-	-
๒๕๖๑	-	หมู่ที่ ๑ - ๙	-	-	-	-	-
รวม	๒	หมู่ที่ ๑ - ๙	๑,๖๗๕	-	-	-	-

(ที่มา : ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอเสนา ข้อมูล ณ วันที่ ๑๐ เดือน มกราคม พ.ศ.๒๕๖๒)

(๒) วาตภัย

ตารางที่ ๑-๒ : สถิติการเกิดวาตภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแพน

พ.ศ.	จำนวนครั้งที่เกิดภัย (ครั้ง)	พื้นที่ประสบภัย (หมู่ที่/ชุมชน)	ผลกระทบความเสียหาย		มูลค่าความเสียหาย (ล้านบาท)
			จำนวนบ้านเรือน ที่เสียหายทั้งหลัง (หลัง)	จำนวนบ้านเรือน ที่เสียหายบางส่วน (หลัง)	
๒๕๕๙	๑	ม.๔	๑	-	-
๒๕๖๐	๑	ม.๖	-	๑	-
๒๕๖๑	-	-	-	-	-
รวม	๒	-	๑	๑	-

(ที่มา : ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอเสนา ข้อมูล ณ วันที่ ๑๐ เดือน มกราคม พ.ศ.๒๕๖๒)

(๓) อัคคีภัย

ตารางที่ ๑-๓ : สถิติการเกิดอัคคีภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแพน

พ.ศ.	จำนวนครั้งที่เกิดภัย (ครั้ง)	พื้นที่ประสบภัย (หมู่ที่/ชุมชน)	ผลกระทบความเสียหาย			มูลค่าความเสียหาย (ล้านบาท)
			จำนวนบ้านเรือน ที่ประสบภัย	เสียชีวิต (คน)	บาดเจ็บ (คน)	
๒๕๕๙	-	-	-	-	-	-
๒๕๖๐	-	-	-	-	-	-
๒๕๖๑	-	-	-	-	-	-
รวม	-	-	-	-	-	-

(ที่มา : ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอเสนา ข้อมูล ณ วันที่ ๑๐ เดือน มกราคม พ.ศ.๒๕๖๒)

(๔) ภัยจากอุบัติเหตุจราจรทางถนน (ทั้งปี)

ตารางที่ ๑-๔ : สถิติการเกิดภัยจากการคมนาคมขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแพน

พ.ศ.	จำนวนครั้งที่เกิดเหตุ (ครั้ง)	สถานที่เกิดเหตุ	ผลกระทบความเสียหาย		มูลค่าความเสียหาย (ล้านบาท)
			จำนวน ผู้เสียชีวิต (คน)	จำนวน ผู้บาดเจ็บ (คน)	
๒๕๖๐	๓	ม.๕ หน้าสนาม กีฬาเสนาบดี	-	-	-
๒๕๖๑	๑	ม.๑ บ้านสวนถั่ว	๑	-	-
รวม	๓	-	๑	-	-

(ที่มา : ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอเสนา ข้อมูล ณ วันที่ ๑๐ เดือน มกราคม พ.ศ.๒๕๖๒)

๑.๓ การจัดลำดับความเสี่ยงจากสาธารณภัยในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแพน

จากการวิเคราะห์สถานการณ์สาธารณภัยและการประเมินความเสี่ยงจากสาธารณภัย ภายใตฐานข้อมูลสถานการณ์สาธารณภัย สถิติการเกิดภัย ความถี่การเกิดภัย และปัจจัยที่ทำให้เกิดความเสี่ยงจากสาธารณภัย สามารถจัดลำดับความเสี่ยงจากมากไปหาน้อยตามลำดับได้ ดังนี้

ตารางที่ ๑-๕ : ลำดับความเสี่ยงภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแพน

ลำดับความเสี่ยงภัย	ประเภทของภัย	ลักษณะของการเกิดภัย
๑	อุทกภัย	น้ำล้นตลิ่ง
๒	วาตภัย	ลมจากพายุฤดูร้อน
๓	อัคคีภัย	ไฟฟ้าลัดวงจร, การเผาตอซังข้าว

๑.๔ ปฏิทินสาธารณภัยประจำปี

ในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา มีการเกิดสาธารณภัยขึ้นไม่บ่อย ได้แก่ อุทกภัย วาตภัย อัคคีภัย นอกจากนี้ภัยจากการคมนาคม (อุบัติเหตุทางถนน) ซึ่งการคาดการณ์ทำได้ยากเพราะเป็นพฤติกรรมของมนุษย์ เว้นแต่ในบางช่วงระยะเวลาหากมีการใช้ถนนมาก เช่น เทศกาลต่าง ๆ ก็มีแนวโน้มจะเกิดมากขึ้น

ตารางที่ ๑-๖ : ปฏิทินสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแพน เพื่อเป็นแนวทางในการเตรียมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยไว้ล่วงหน้า องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแพนจึงทำปฏิทินสาธารณภัยที่เกิดขึ้นในพื้นที่ ดังนี้

ภัย/เดือน	ระยะเวลาที่เกิดภัย											
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
อุทกภัย						←→						
พายุฤดูร้อน			←→									
อัคคีภัย	←→ ปีใหม่	←→ ตรุษจีน										←→ ปีใหม่
อุบัติเหตุทางถนน	←→ ปีใหม่			←→ สงกรานต์								←→ ปีใหม่

หมายเหตุ : เฝ้าระวังตลอดทั้งปี

บทที่ ๒

หลักการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

ปัจจุบันแนวคิดการบริหารจัดการสาธารณภัยของประเทศไทยมุ่งเน้นให้ความสำคัญมากขึ้นกับการดำเนินการอย่างยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับ “การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย” (Disaster Risk Management : DRM) ซึ่งประกอบด้วย การลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย (Disaster Risk Reduction : DRR) ควบคู่กับการจัดการในภาวะฉุกเฉิน (Emergency Management) รวมถึงการฟื้นฟู (Recovery)

๒.๑ ขอบเขตสาธารณภัย

ขอบเขตสาธารณภัยตามแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแพน พ.ศ. ๒๕๖๑ ฉบับนี้ ให้เป็นไปตามความหมาย “สาธารณภัย” ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ดังนี้

“อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย ภัยแล้ง โรคระบาดในมนุษย์ โรคระบาดสัตว์ โรคระบาดสัตว์น้ำ การระบาดของศัตรูพืช ตลอดจนภัยอื่นๆ อันมีผลกระทบต่อสาธารณชน ไม่ว่าเกิดจากธรรมชาติ มีผู้ทำให้เกิดขึ้น อุบัติเหตุ หรือเหตุอื่นใด ซึ่งก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกายของประชาชน หรือความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชน หรือของรัฐ และให้หมายความรวมถึงภัยทางอากาศ และการก่อวินาศกรรมด้วย”

๒.๒ ระดับการจัดการสาธารณภัย

ระดับการจัดการสาธารณภัยเป็นไปตามระดับการจัดการสาธารณภัยของแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับพื้นที่ จำนวนประชากร ขนาดของภัย ความรุนแรง ผลกระทบและความซับซ้อนของภัยหรือความสามารถในการจัดการสาธารณภัย ที่มีอำนาจตามกฎหมาย ใช้ดุลยพินิจในการตัดสินใจเกี่ยวกับความสามารถในการเข้าควบคุมสถานการณ์เป็นหลัก โดยแบ่งเป็น ๔ ระดับ ดังนี้

ตารางที่ ๒-๑ : ระดับการจัดการสาธารณภัยของประเทศ

ระดับ	การจัดการ	ผู้มีอำนาจตามกฎหมาย
๑	สาธารณภัยขนาดเล็ก	ผู้อำนวยการอำเภอ ผู้อำนวยการท้องถิ่น ควบคุมและสั่งการ
๒	สาธารณภัยขนาดกลาง	ผู้อำนวยการจังหวัด ควบคุม สั่งการและบัญชาการ
๓	สาธารณภัยขนาดใหญ่	ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ควบคุม สั่งการและบัญชาการ
๔	สาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง	นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย ควบคุม สั่งการและบัญชาการ

ที่มา : แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘

เมื่อเกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัยขึ้นในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแพน นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแพน ในฐานะผู้อำนวยการท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๒๐ จะเข้าดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่โดยเร็วเป็นลำดับแรก มีอำนาจสั่งการ ควบคุม และกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานและอาสาสมัคร รวมทั้งติดตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

๒.๓ ยุทธศาสตร์การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

ยุทธศาสตร์การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยของแผนฉบับนี้ เป็นการตอบสนองต่อเป้าหมาย การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแพน และวัตถุประสงค์ของแผนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน รวมถึงความมีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแพนอย่างยั่งยืน ประกอบด้วย ๓ ยุทธศาสตร์ ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การมุ่งเน้นการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย

เป็นการลดโอกาสที่จะได้รับผลกระทบจากสาธารณภัยอย่างเป็นระบบ โดยการวิเคราะห์และ จัดการกับปัจจัยที่เป็นสาเหตุและผลกระทบของสาธารณภัย เพื่อลดความถี่และความรุนแรงของภัยพิบัติ และเพิ่มศักยภาพของบุคคล ชุมชน และสังคมให้เข้มแข็งในการจัดการปัญหาอย่างเป็นรูปธรรม ป้องกันมิให้เกิดความเสี่ยงใหม่และลดความเสี่ยงที่มีอยู่เดิม

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การบูรณาการการจัดการในภาวะฉุกเฉิน

เป็นการเผชิญเหตุและจัดการสาธารณภัยในภาวะฉุกเฉินให้เป็นไปอย่างมีมาตรฐาน โดยการจัดระบบ การจัดการทรัพยากรและภารกิจความรับผิดชอบ เพื่อเผชิญเหตุการณ์ฉุกเฉินที่เกิดขึ้นทุกรูปแบบ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงลดความสูญเสียที่จะมีต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ทรัพยากรสภาพแวดล้อม สังคม และประเทศ ให้มีผลกระทบน้อยที่สุด

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การเพิ่มประสิทธิภาพการฟื้นฟูอย่างยั่งยืน

เป็นการปรับสภาพระบบสาธารณูปโภค การดำรงชีวิต และสภาวะวิถีความเป็นอยู่ของชุมชนที่ประสบภัยให้กลับสู่สภาวะปกติ หรือพัฒนาให้ดีกว่าและปลอดภัยกว่าเดิม (Build Back Better and Safer) ตามความเหมาะสม โดยการนำปัจจัยในการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย มาดำเนินการฟื้นฟู ซึ่งหมายรวมถึงการซ่อมสร้าง (reconstruction) และการฟื้นฟูสภาพ (rehabilitation)

๒.๔ งบประมาณในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

งบประมาณในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแพน มีที่มาจาก ๒ แหล่งงบประมาณ ได้แก่

(๑) งบประมาณรายจ่ายประจำปีองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแพน (โครงการที่ใช้ งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น)

(๒) งบประมาณอื่นๆ (งบกลางขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแพน)

๒.๔.๑ ภาวะปกติ

(๑) องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแพน จัดทำรอบการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแพน โดยกำหนดให้มีรายละเอียด ดังนี้

- การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ และยานพาหนะ เพื่อใช้ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

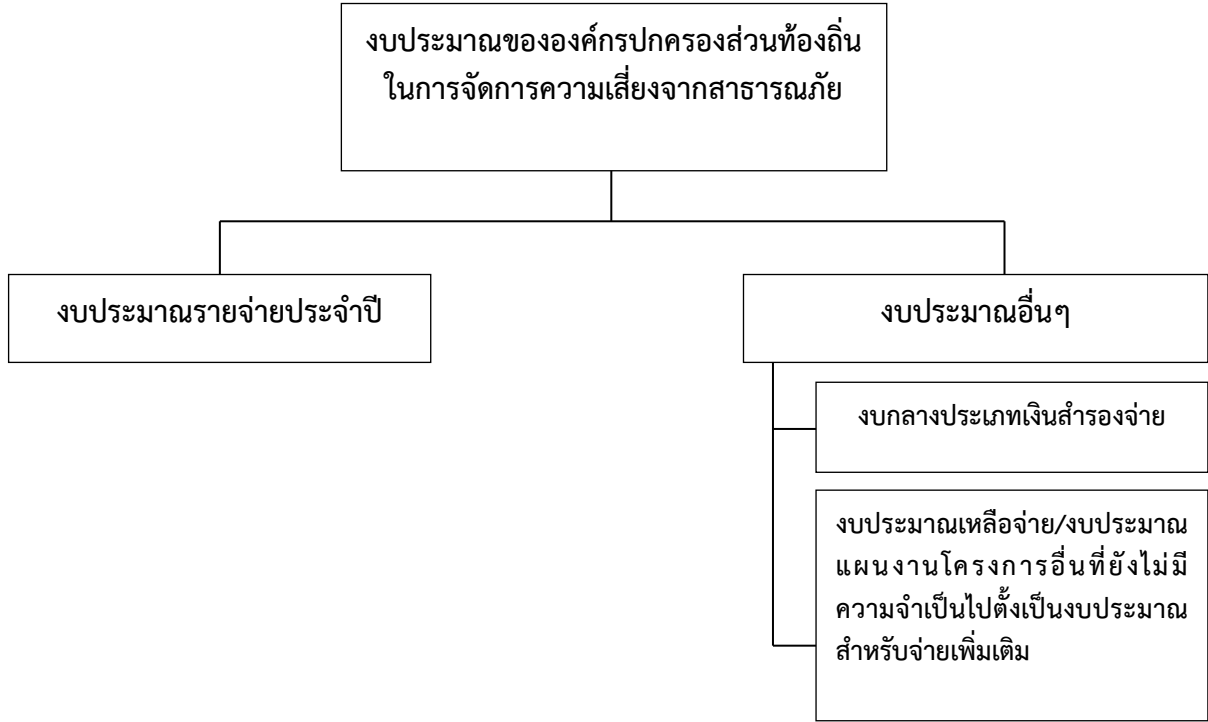
(๒) องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแพน ตั้งงบกลางให้เพียงพอต่อการเผชิญเหตุสาธารณภัยที่อาจจะเกิดขึ้น

(๓) องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแพน ดำเนินการสำรองเงินสะสมตามหลักเกณฑ์การใช้จ่ายเงินสะสม เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนตามอำนาจหน้าที่ และสนับสนุน

การดำเนินการตามนโยบายรัฐบาล ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท. ๐๘๐๘.๒/ว ๗๒๗๒ ลงวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๐

๒.๔.๒ ภาวะฉุกเฉิน

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแพน นำเงินงบประมาณของหน่วยงานที่ได้เตรียมไว้ไปใช้จ่ายเพื่อบรรเทา/ช่วยเหลือความเดือดร้อนของประชาชนที่ประสบสาธารณภัยเป็นลำดับแรกตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือประชาชน ตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๐ และระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการเบิกค่าใช้จ่ายให้แก่อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๐ ทั้งนี้ หากงบประมาณไม่เพียงพอให้ออนเงินงบประมาณเหลือจ่าย หรืองบประมาณในแผนงาน/โครงการอื่นที่ยังไม่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องใช้จ่าย ไปตั้งเป็นงบประมาณสำหรับจ่ายเพิ่มเติมได้ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

**แผนภาพที่ ๒ - ๑ : แหล่งงบประมาณในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยของ
องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแพน**

๒.๕ องค์การปฏิบัติในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแพน

การดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยในองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแพน จะมีองค์กรที่เกี่ยวข้องในการอำนวยความสะดวก ควบคุม สั่งการ และประสานการปฏิบัติตั้งแต่ระดับจังหวัด ซึ่งกองอำนวยความสะดวกป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแพน ต้องมีการเชื่อมโยงและรับนโยบายแผนงานแนวทางมาดำเนินการ รวมทั้งการประสานกับหน่วยงานบริหารจัดการสาธารณภัยในระดับอำเภอ

๒.๕.๑ ระดับปฏิบัติ

(๑) กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด (กอปภ.จ.)

ทำหน้าที่อำนาจการ ควบคุม สนับสนุน และประสานการปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่จังหวัดที่รับผิดชอบ โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นผู้อำนวยการ รองผู้ว่าราชการจังหวัด ที่ผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมาย และนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นรองผู้อำนวยการ

(๒) กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ (กอปภ.อ.)

ทำหน้าที่อำนาจการ ควบคุม สนับสนุน และประสานการปฏิบัติกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่รับผิดชอบในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายจากผู้ว่าราชการจังหวัด หรือกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดมอบหมาย โดยมีนายอำเภอเป็นผู้อำนวยการ

(๖) กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่ประกอบด้วย

(๖.๑) กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์กรบริหารส่วนตำบล

(กอปภ.อบต.) ทำหน้าที่อำนาจการ ควบคุม ปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และเผชิญเหตุ เมื่อเกิดสาธารณภัยขึ้น พร้อมทั้งจัดทำแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์กรบริหารส่วนตำบล บ้านแพน ให้สอดคล้องและเชื่อมโยงกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด และแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ รวมถึงมีหน้าที่ช่วยเหลือผู้ว่าราชการจังหวัดและผู้อำนวยการอำเภอ ตามที่ได้รับมอบหมาย พร้อมทั้งสนับสนุนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือเขตพื้นที่อื่นเมื่อได้รับการร้องขอ โดยมีนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นผู้อำนวยการ

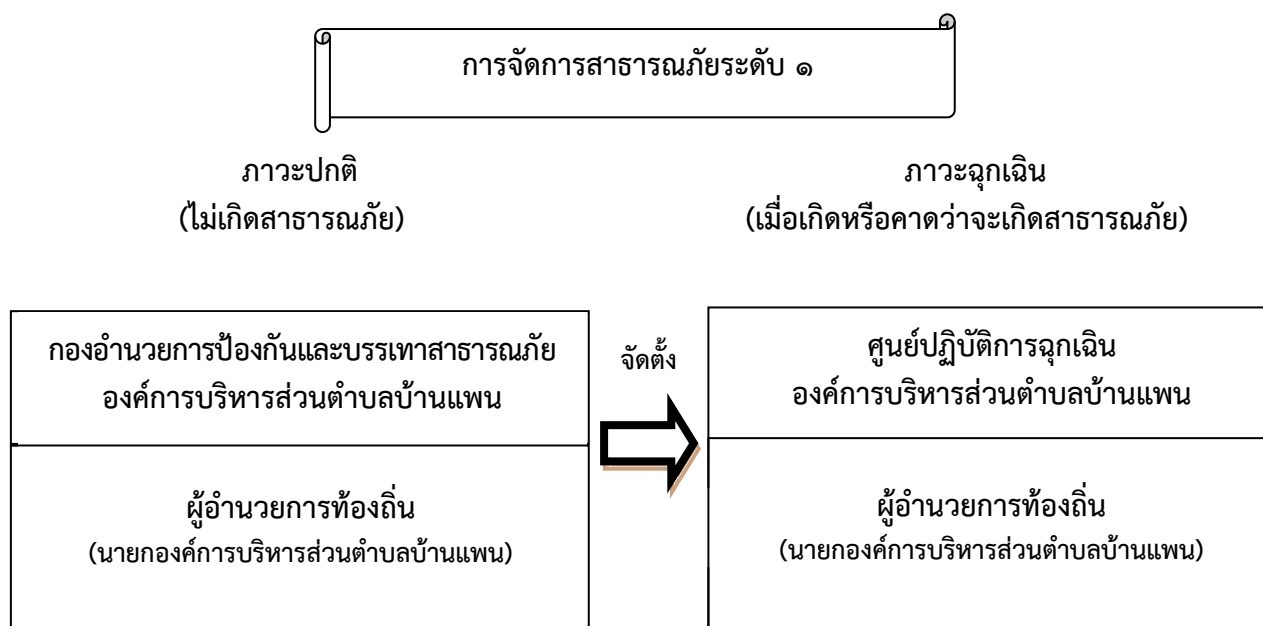

แผนภาพที่ ๒-๒ : องค์การปฏิบัติในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

๒.๖ การจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแพน (เมื่อเกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัย) บทบาทภารกิจ (รายละเอียดการปฏิบัติปรากฏตามบทที่ ๔ การปฏิบัติขณะเกิดภัย)

เมื่อเกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัย ให้กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแพน **จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแพน**ขึ้น โดยมี ผู้อำนวยการท้องถิ่นเป็นผู้ควบคุมและ สั่งการเพื่อทำหน้าที่จัดการสาธารณภัยที่เกิดขึ้นจนกว่าสถานการณ์ จะกลับเข้าสู่ภาวะปกติ พร้อมทั้งประสาน กับส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ที่รับผิดชอบ และประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วน ในการจัดการสาธารณภัยในพื้นที่ทุกชั้นตอน พร้อมทั้งให้รายงาน ผู้อำนวยการอำเภอ (นายอำเภอ) ทราบทันที

หากประเมินสถานการณ์สาธารณภัยและเกินขีดความสามารถของทรัพยากรขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นในการเข้าจัดการกับสาธารณภัยให้ยุติโดยเร็วแล้วและไม่สามารถควบคุมสถานการณ์ สาธารณภัยได้โดยลำพัง ให้รายงานให้ผู้อำนวยการอำเภอทราบและขอรับการสนับสนุนจากกองอำนวยการ ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นติดต่อหรือใกล้เคียง และหรือ กองอำนวยการ ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ โดยมีผู้อำนวยการท้องถิ่น เป็นผู้ควบคุมและสั่งการ และหากประเมิน สถานการณ์สาธารณภัยมีโอกาสการขยายความรุนแรงอย่างต่อเนื่องให้รายงานผู้อำนวยการอำเภอ (นายอำเภอ) เสนอต่อผู้อำนวยการจังหวัด (ผู้ว่าราชการจังหวัด) เพื่อพิจารณาประกาศหรือยกระดับของภัยจากสาธารณภัย ขนาดเล็กเป็นสาธารณภัยขนาดกลางต่อไป

แผนภาพที่ ๒-๓ : องค์การปฏิบัติในการจัดการสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒.๗ การปฏิบัติร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒.๗.๑ การปฏิบัติร่วมกับอำเภอ

(๑) จัดเจ้าหน้าที่ประสานอำเภอ ในช่วงระยะขณะเกิดภัย พร้อมทั้งรายงาน สถานการณ์สาธารณภัยที่เกิดขึ้นตามข้อเท็จจริงเป็นระยะ ๆ

(๒) กรณีสถานการณ์สาธารณภัยมีความรุนแรงให้ประสานขอกำลังสนับสนุนจาก กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ

๒.๗.๒ การปฏิบัติร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นข้างเคียง

(๑) เมื่อเกิดสาธารณภัยขึ้นในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแพน และสาธารณภัยมีความรุนแรงขยายเป็นวงกว้าง ให้ผู้อำนวยการท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแพน รายงานผู้อำนวยการอำเภอ พร้อมทั้งประสานกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่เกี่ยวข้องใกล้เคียง ให้สนับสนุนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่เกิดขึ้น ดังมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐

(๒) เมื่อเกิดสาธารณภัยขึ้นในเขตพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ให้ผู้อำนวยการท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแพน ให้การสนับสนุนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่เกิดขึ้นเพื่อเป็นการบูรณาการและการประสานการปฏิบัติงานร่วมกัน

บทที่ ๓

การปฏิบัติก่อนเกิดภัย

แผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแพน ฉบับนี้ มุ่งดำเนินงานตอบสนองต่อยุทธศาสตร์การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘ ให้บรรลุผลสำเร็จในทางปฏิบัติ โดยมีเป้าหมายสำคัญในการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย เพื่อสร้างความเชื่อมั่น ความปลอดภัย ในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในพื้นที่ตามแนวทางในการดำเนินงานด้านการป้องกัน บรรเทา การลดผลกระทบจากสาธารณภัย และการเตรียมความพร้อม โดยกำหนดแนวทางปฏิบัติไว้ ดังนี้

ความเสี่ยงจากสาธารณภัย (Disaster Risk) หมายถึง โอกาสที่สาธารณภัย ทำให้เกิดความสูญเสียต่อชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สิน ความเป็นอยู่ และภาคบริการต่างๆ ในชุมชนใดชุมชนหนึ่ง ณ ห้วงเวลาใดเวลาหนึ่งในอนาคต ซึ่งสามารถแทนด้วยสมการแสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยง ดังนี้

$$\text{ความเสี่ยง (Risk)} = \frac{\text{ภัย (Hazard)} \times \text{ความล่อแหลม (Exposure)} \times \text{ความเปราะบาง (Vulnerability)}}{\text{ศักยภาพ (Capacity)}}$$

ภัย (Hazard) หมายถึง เหตุการณ์ที่เกิดจากธรรมชาติหรือการกระทำของมนุษย์ที่อาจนำมาซึ่งความสูญเสียต่อชีวิต ทรัพย์สิน ตลอดจนทำให้เกิดผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

ความล่อแหลม (Exposure) หมายถึง การที่ผู้คน อาคารบ้านเรือน ทรัพย์สิน ระบบต่าง ๆ หรือองค์ประกอบใด ๆ มีที่ตั้งอยู่ในพื้นที่เสี่ยงและอาจได้รับความเสียหาย

ความเปราะบาง (Vulnerability) หมายถึง ปัจจัยหรือสภาวะใด ๆ ที่ทำให้ชุมชนหรือสังคมขาดความสามารถในการปกป้องตนเอง ทำให้ไม่สามารถรับมือกับสาธารณภัย หรือไม่สามารถฟื้นฟูได้อย่างรวดเร็วจากความเสียหายอันเกิดจากสาธารณภัย ปัจจัยเหล่านี้มีอยู่ในชุมชนหรือสังคมมานานก่อนเกิดสาธารณภัย และอาจเป็นปัจจัยที่ทำให้ผลกระทบของภัยมีความรุนแรงมากขึ้น

ศักยภาพ (Capacity) หมายถึง ความสามารถที่จะกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งหรือความสามารถที่อาจจะพัฒนาต่อไปให้เป็นประโยชน์มากขึ้น

๓.๑ การประเมินความเสี่ยงจากสาธารณภัย

การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) หมายถึง กระบวนการกำหนดลักษณะ ขนาดหรือขอบเขตของความเสี่ยงโดยการวิเคราะห์ภัยที่เกิดขึ้นและประเมินสภาวะการเปิดรับต่อความเสี่ยง (exposure) ความเปราะบาง (Vulnerability) และ ศักยภาพ (Capacity) ในการรับมือของชุมชนที่อาจเป็นอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สิน การดำรงชีวิตและสิ่งแวดล้อม เป็นการวิเคราะห์ความน่าจะเป็นในการเกิดผลกระทบจากภัยในพื้นที่หนึ่ง ๆ มีประโยชน์ในการวางแผนเพื่อจัดการความเสี่ยงอย่างมีระบบ โดยขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงจากสาธารณภัย ประกอบด้วย ๗ ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นที่ ๑ การทำความเข้าใจเหตุการณ์ปัจจุบัน ความต้องการในการประเมินความเสี่ยง และพิจารณาถึงข้อมูลในอดีต

ขั้นที่ ๒ การประเมินภัย

ขั้นที่ ๓ การประเมินความล่อแหลม

ขั้นที่ ๔ การวิเคราะห์ความเปราะบางและศักยภาพ

ขั้นที่ ๕ การวิเคราะห์ผลกระทบและระดับความเสี่ยง

ขั้นที่ ๖ การจัดทำข้อมูลความเสี่ยงและแนวทางในการจัดการและลดความเสี่ยง

ขั้นที่ ๗ การพัฒนาหรือปรับปรุงยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการในการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย

๓.๒ แนวทางปฏิบัติในการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย

๓.๒.๑ การป้องกันและลดผลกระทบ

เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแพน มีสาธารณภัยที่ส่งผลกระทบ ได้แก่ ภัยจากอุทกภัย, วาตภัย และอัคคีภัย จึงให้ความสำคัญกับแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

(๑) ด้านโครงสร้าง

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแพน ได้พิจารณาโครงสร้างที่สอดคล้องกับสภาพพื้นที่เสี่ยงภัยแล้วและได้จัดสร้าง ถนน ขุดลอกคูคลอง กำจัดผักตบชวา จัดทำประตูระบายน้ำ ไฟกระพริบขึ้น เพื่อใช้ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่

(๒) ด้านไม่ใช้โครงสร้าง

การป้องกันโดยไม่ใช้โครงสร้าง เป็นการใช้นโยบาย กฎระเบียบ การวางแผนและ กิจกรรมต่าง ๆ เพื่อลดความเสี่ยง โดยองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแพน ได้มีการดำเนินการ การมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่กับหน่วยงานภาครัฐในการป้องกันไม่ให้เกิดอัคคีภัย เช่น การให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องแก่ประชาชนเกี่ยวกับสาธารณภัยต่าง ๆ ที่เกิดจากการกระทำของประชาชนเอง เช่น การเผาตอซังข้าว การเผาใบอ้อย เป็นต้น

๓.๒.๒ การเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ภัย

การเตรียมความพร้อมเป็นการดำเนินการที่เน้นช่วงก่อนเกิดภัยเพื่อให้ประชาชน หรือชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีองค์ความรู้ ชีตความสามารถ และทักษะต่าง ๆ พร้อมทั้งจะรับมือกับ สาธารณภัย โดยองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแพน มีการดำเนินงาน ประกอบด้วย

(๑) การจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติโดยอาศัยชุมชนเป็นฐาน (CBDRM)

ชุมชนมีบทบาทสำคัญเป็นอย่างมากในการเตรียมความพร้อมและลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย เนื่องจากชุมชนต้องอาศัยอยู่ในพื้นที่ของตนซึ่งมีความเสี่ยง หากชุมชนได้รับการพัฒนาศักยภาพรวมทั้งมีภูมิปัญญาท้องถิ่นในการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย โดยเน้นการอาศัยชุมชน/หมู่บ้านเป็นศูนย์กลางในการป้องกัน แก้ไข บรรเทา และฟื้นฟูความเสียหายจากสาธารณภัย โดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน ตัดสินใจ กำหนดแนวทางการแก้ปัญหาในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย เพื่อลดความเสี่ยงของชุมชนและเพิ่มขีดความสามารถให้คนในชุมชนมีศักยภาพในการระงับบรรเทาภัยได้ด้วยตนเองในระดับหนึ่ง ก่อนที่หน่วยงานภายนอกจะเข้าไปให้ความช่วยเหลือ รวมทั้งเป็นการสร้างภาคีเครือข่ายภาคประชาชนในรูปแบบอาสาสมัครเพื่อช่วยเหลืองานเจ้าหน้าที่ในขั้นตอนการเตรียมความพร้อม ก็สามารถทำให้ชุมชนของตนมีความปลอดภัยจากสาธารณภัยหรือฟื้นตัวจากสาธารณภัยที่เกิดขึ้นได้ภายในระยะเวลาอันรวดเร็ว โดยมีแนวทางปฏิบัติในการลดความเสี่ยงสาธารณภัยของชุมชน

(๒) การฝึกการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่

เป็นเครื่องมือและกิจกรรมในการสร้างความพร้อมและเพิ่มศักยภาพของหน่วยงานและบุคลากร รวมทั้งเป็นการทดสอบการประสานงานและการบูรณาการความร่วมมือ ทำให้ทราบจุดบกพร่องและช่องว่างในการปฏิบัติงานในภาวะฉุกเฉิน เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแพน และแผนเผชิญเหตุสาธารณภัยให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ การฝึกการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้หมายรวมถึงการฝึก การซักซ้อม และ

การฝึกปฏิบัติตามความเหมาะสมและความจำเป็นของแต่ละหน่วยงานในทุกระดับ โดยกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแพน จะมีการประสานและสั่งการอำนวยการให้ชุมชน/หมู่บ้าน ดำเนินการฝึกการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแบบบูรณาการอย่างสม่ำเสมอ

(๓) การเฝ้าระวังและประเมินสถานการณ์

(๓.๑) เฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์ เพื่อให้ทราบสถานการณ์ข้อมูลความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์สาธารณภัยที่อาจเกิดขึ้น พร้อมทั้งประสานการปฏิบัติกับกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยข้างเคียง

(๓.๒) ประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนได้รับทราบถึงระยะเวลาภาวะที่จะคุกคาม (อันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สิน) เป็นระยะ ๆ เพื่อป้องกันความตื่นตระหนกและความสับสนในเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้น และให้ความสำคัญกับผู้ที่ต้องช่วยเหลือเป็นกรณีพิเศษ เช่น ผู้พิการ ทั้งนี้ ความถี่ของการแจ้งข่าวเตือนภัยขึ้นอยู่กับแนวโน้มการเกิดภัย

(๔) การเตรียมการจัดตั้งศูนย์พักพิงชั่วคราว

กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแพน ดำเนินการคัดเลือกและจัดหาสถานที่พักพิงชั่วคราวสำหรับผู้มีความประสงค์จะอพยพ หรือจัดหาเต็นท์พักอาศัยชั่วคราวริมทาง

๓.๓ การแจ้งเตือนภัย

การแจ้งเตือนภัยเป็นการแจ้งเตือนภัยล่วงหน้าแก่ผู้ที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบในพื้นที่เสี่ยงภัย ให้เฝ้าระวังและเตรียมพร้อมรับสถานการณ์อพยพเคลื่อนย้ายไปสู่ที่ปลอดภัยได้ โดยกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแพน แจ้งเตือนภัยไปยังชุมชน/หมู่บ้านในพื้นที่ที่คาดว่าจะเกิดภัย เพื่อส่งข้อมูลแจ้งเตือนภัยที่ถูกต้องรวดเร็วไปยังประชาชน

๓.๓.๑ การแจ้งเตือนล่วงหน้า

เป็นการแจ้งข้อมูลข่าวสารที่บ่งชี้ว่ามีแนวโน้มที่จะเกิดสาธารณภัยขึ้นในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงไปยังชุมชน หมู่บ้าน และประชาชน เพื่อให้ติดตามข้อมูลข่าวสารและความเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่อง

๓.๓.๒ การแจ้งเตือนภัย

(๑) เมื่อมีการยืนยันข้อมูลว่ามีโอกาสเกิดสาธารณภัยขึ้นและประชาชนในพื้นที่ อาจได้รับผลกระทบ ให้แจ้งแนวทางปฏิบัติให้กับส่วนราชการและประชาชนในพื้นที่ทราบ และให้มีข้อมูลการแจ้งเตือนภัยดังนี้

(๑.๑) คาดการณ์ระยะเวลา และบริเวณพื้นที่ที่จะเกิดสาธารณภัย

(๑.๒) ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น และระยะเวลาหรือความยาวนานของภัย

(๑.๓) แนวทางการปฏิบัติของส่วนราชการ หน่วยงาน และประชาชนในการป้องกันตนเองให้ปลอดภัยจากสาธารณภัยที่อาจเกิดขึ้น ทั้งนี้ ให้นำแนวทาง มาตรการ และขั้นตอนการปฏิบัติจากกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระดับเหนือขึ้นไปมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติด้วย

(๒) วิธีการแจ้งเตือนภัย

(๒.๑) แจ้งเตือนภัยผ่านผู้นำชุมชน อาสาสมัครและเครือข่ายเฝ้าระวังของชุมชน/หมู่บ้าน

(๒.๒) แจ้งเตือนประชาชนโดยตรง โดยผ่านทางเสียงตามสาย

บทที่ ๔

การปฏิบัติขณะเกิดภัย

เมื่อเกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัยขึ้น กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแพน จึงจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินท้องถิ่นขึ้น โดยมีผู้อำนวยการท้องถิ่นเป็นผู้ควบคุมและสั่งการ เพื่อทำหน้าที่จัดการสาธารณภัยที่เกิดขึ้นจนกว่าสถานการณ์จะกลับเข้าสู่ภาวะปกติ พร้อมทั้งประสานกับส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่รับผิดชอบ และประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วน ในการจัดการสาธารณภัยทุกขั้นตอน หากในกรณีไม่สามารถควบคุมสถานการณ์สาธารณภัยตามขีดความสามารถโดยลำพัง ให้ขอรับการสนับสนุนจากกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นใกล้เคียงและ/หรือ กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ

๔.๑ การจัดการในภาวะฉุกเฉิน

๔.๑.๑ แนวทางปฏิบัติในการจัดการเมื่อเกิดสาธารณภัยในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) เมื่อเกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัยขึ้นในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แห่งพื้นที่ใด ให้เป็นหน้าที่ของผู้อำนวยการท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่นั้น เข้าดำเนินการ ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยโดยเร็วและให้แจ้งผู้อำนวยการอำเภอที่รับผิดชอบในเขตพื้นที่และผู้อำนวยการ จังหวัดทราบทันที

(๒) เมื่อเกิดสาธารณภัยขึ้น ต้องเข้าดำเนินการเบื้องต้น เพื่อระงับภัยนั้นแล้วรีบรายงาน ให้ผู้อำนวยการท้องถิ่นเพื่อสั่งการต่อไป และในกรณีจำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ให้เจ้าพนักงานมีอำนาจ ดำเนินการใดเพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองชีวิตหรือป้องกันอันตรายที่จะเกิดแก่บุคคลได้

(๓) กรณีเจ้าพนักงานจำเป็นต้องเข้าไปในอาคาร หรือสถานที่ที่อยู่ใกล้เคียงกับ บริเวณที่เกิดสาธารณภัยเพื่อทำการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้กระทำได้เมื่อได้รับอนุญาตจาก เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสถานที่แล้ว เว้นแต่ไม่มีเจ้าของหรือผู้ครอบครองอยู่ในเวลานั้น หรือเมื่อมี ผู้อำนวยการอยู่ด้วย และหากทรัพย์สินนั้นเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดสาธารณภัยได้ง่าย ให้เจ้าพนักงานมีอำนาจสั่งให้ เจ้าของหรือผู้ครอบครองขนย้ายทรัพย์สินออกจากอาคารหรือสถานที่ดังกล่าวได้หากเจ้าของหรือผู้ครอบครอง ไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง ให้เจ้าพนักงานมีอำนาจขนย้ายทรัพย์สินนั้นได้ตามความจำเป็นแก่การป้องกันและบรรเทา สาธารณภัย โดยเจ้าพนักงานไม่ต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายอันเกิดจากการกระทำดังกล่าว

(๔) ให้ผู้อำนวยการในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบสำรวจความเสียหายที่เกิดขึ้นและทำบัญชี รายชื่อผู้ประสบภัยและทรัพย์สินที่เสียหายไว้เป็นหลักฐาน พร้อมทั้งออกหนังสือรับรองให้ผู้ประสบภัยไว้เป็น หลักฐานในการรับการสงเคราะห์และฟื้นฟู

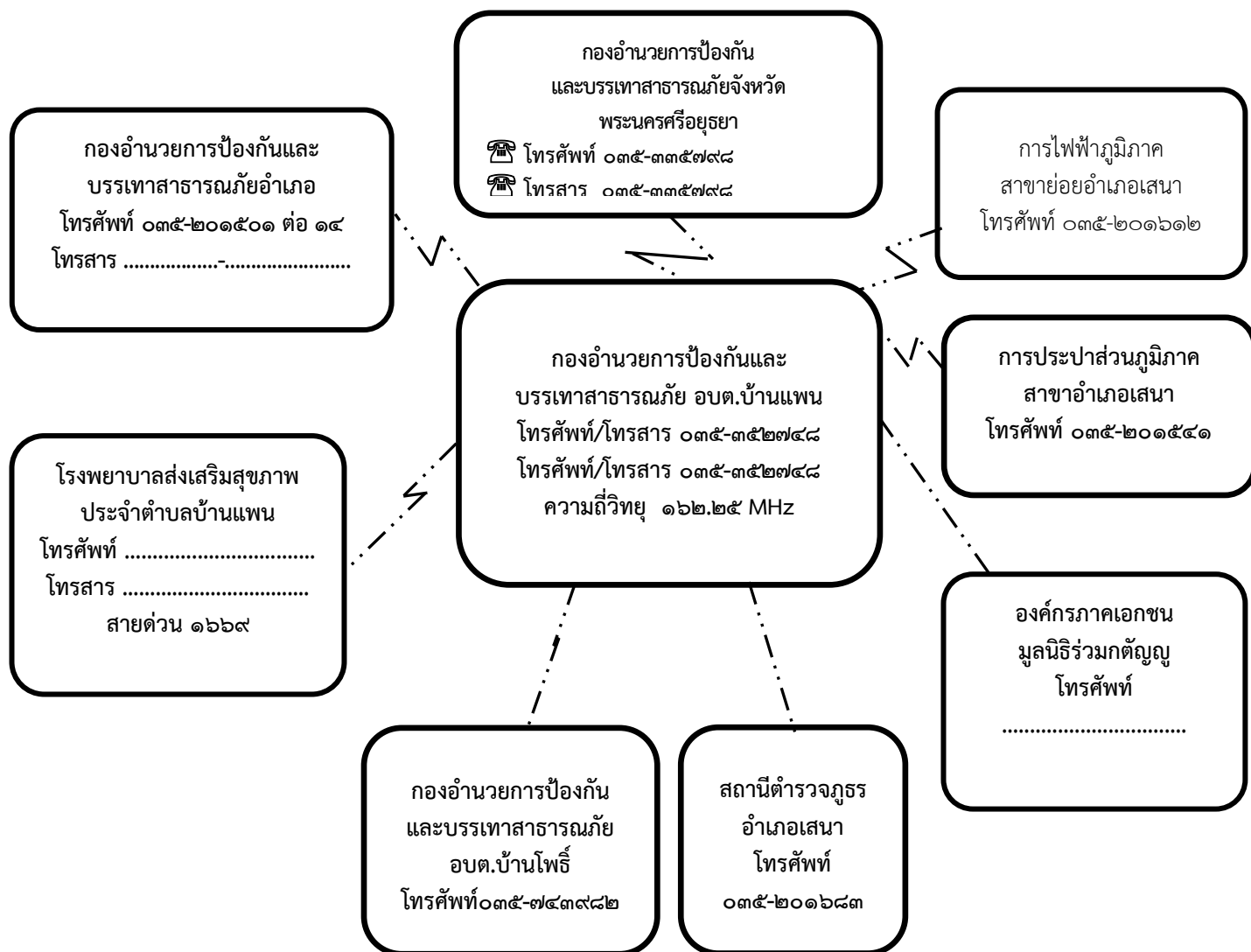
๔.๑.๒ การควบคุมสถานการณ์และการเผชิญเหตุ

ศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแพน ได้วางแผนการเผชิญเหตุ สาธารณภัยที่เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบ โดยให้ผู้รับผิดชอบจัดทำรายงานข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น ทั้งด้านสถานการณ์ สาธารณภัย ด้านการปฏิบัติการระงับบรรเทาสาธารณภัย ด้านการให้ความช่วยเหลือและด้านอื่น ๆ ที่จำเป็น โดยคำนึงถึงความถูกต้อง ชัดเจน รวดเร็ว โดยให้ชุมชน/หมู่บ้านสำรวจความเสียหายและความต้องการเบื้องต้น ตามแบบรายงานเหตุด่วนสาธารณภัย แล้วรายงานต่อศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแพน

- สนธิกำลังเข้าปฏิบัติการค้นหาช่วยเหลือผู้ประสบภัยโดยเร็ว โดยส่งใช้หน่วยกู้ชีพกู้ภัยเข้าปฏิบัติการในพื้นที่ประสบภัย พร้อมอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักร ที่จำเป็นในการกู้ชีพกู้ภัย
- กรณีมีสถานการณ์รุนแรง ควรจัดหาอุปกรณ์ที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงมาใช้ในการกู้ภัย

๔.๒ การสื่อสารในภาวะฉุกเฉิน

เตรียมความพร้อมด้านระบบและเครื่องมือสื่อสาร โดย กอปก.องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแพน ใช้งานความถี่วิทยุ ๑๖๒.๒๕ MHz เพื่อใช้เป็นความถี่วิทยุกลางสำหรับติดต่อประสานงานระหว่างหน่วยงานของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชน สำหรับการประสานงานด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ตลอดจนกิจการอื่น ๆ ในภาวะปกติและในภาวะไม่ปกติ

แผนภาพที่ ๔-๑ : ผังสื่อสารในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแพน

๔.๓ การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารในภาวะฉุกเฉิน

เป็นระบบและกระบวนการกระจายข้อมูลข่าวสารที่เกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัยขึ้นให้ส่วนราชการและประชาชนได้รับรู้และเข้าใจสถานการณ์ โดยผ่านเสียงตามสาย เพื่อให้ประชาชนรับทราบเข้าใจในสถานการณ์ที่ถูกต้องและลดความตื่นตระหนก โดยมอบให้ฝ่ายประชาสัมพันธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแพน เป็นหน่วยงานหลัก ดำเนินการ

๔.๔ การจัดการศูนย์พักพิงชั่วคราว

ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดหาพื้นที่ วัสดุ อุปกรณ์ เต็นท์พักอาศัย สำหรับประชาชนที่มีความประสงค์จะอพยพชั่วคราวจากที่พักอาศัย

๔.๕ การรับ - จ่ายสิ่งของบริจาค

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแพน แจ้งขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ ภาครัฐ ภาคเอกชนในการขอรับการสนับสนุนถุงยังชีพเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัย

บทที่ ๕

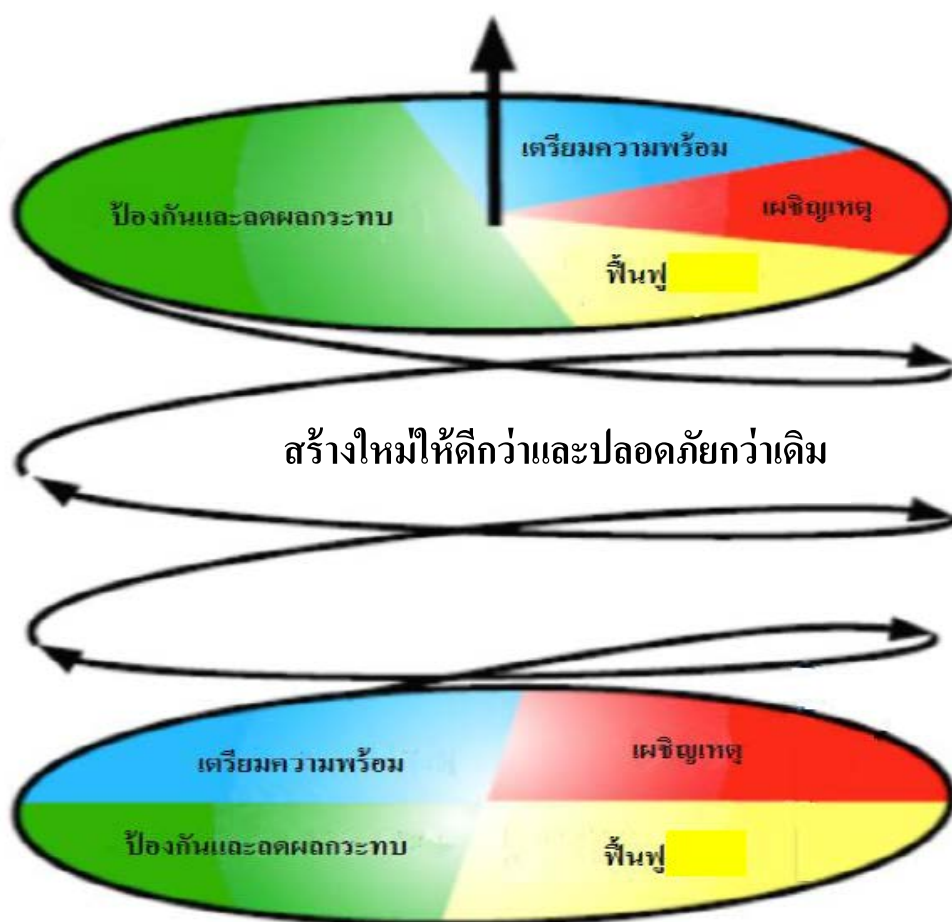
การปฏิบัติหลังเกิดภัย

การปฏิบัติหลังเกิดภัย (ฟื้นฟู) เป็นการดำเนินการภายหลังจากที่ภาวะฉุกเฉินจากสาธารณภัยบรรเทาลง หรือได้ผ่านพ้นไปแล้ว เพื่อปรับสภาพระบบสาธารณูปโภค การดำรงชีวิต และสภาวะวิถีความเป็นอยู่ของชุมชนที่ประสบสาธารณภัยให้กลับสู่สภาวะปกติ หรือพัฒนาให้ดีกว่าและปลอดภัยกว่าเดิม (Build Back Better and Safer) เป็นไปตามวงจรการจัดการสาธารณภัยสู่การสร้างใหม่ให้ดีกว่าและปลอดภัยกว่าเดิม (แผนภาพที่ ๕ - ๑) โดยการนำเอาปัจจัยต่าง ๆ ในการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยเข้ามาช่วยในการฟื้นฟู ซึ่งหมายรวมถึงการซ่อมสร้าง (Reconstruction) และการฟื้นฟูสภาพ (Rehabilitation) โดยมีหลักการสำคัญของการฟื้นฟู ได้แก่

การช่วยเหลือผู้ประสบภัยให้สามารถช่วยเหลือตนเองได้ เพื่อให้การดำรงชีวิตกลับเข้าสู่สภาวะปกติ โดยไม่จำเป็นต้องพึ่งพิงความช่วยเหลือจากภายนอกแต่เพียงอย่างเดียว

ผู้ประสบภัยต้องมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ จึงจะเกิดกระบวนการยอมรับและมีส่วนร่วมในขั้นตอนต่าง ๆ ที่จะดำเนินการ

พิจารณาความเสี่ยงต่อภัยในการฟื้นคืนสภาพและการสร้างใหม่เสมอ เพื่อไม่ให้เกิดงบประมาณต้องสูญเสียไปโดยเปล่าประโยชน์จากการเกิดสาธารณภัยครั้งต่อไป

แผนภาพที่ ๕-๑ : วงจรการจัดการสาธารณภัยสู่การสร้างใหม่ให้ดีกว่าและปลอดภัยกว่าเดิม

กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแพน จะดำเนินการหลังเกิดภัย โดยมอบหมายให้กองช่างดำเนินการสำรวจความต้องการของผู้ประสบภัยและความเสียหายเบื้องต้นภายในพื้นที่ประสบภัยจนถึงระดับครัวเรือน ดำเนินการฟื้นฟูโครงสร้างพื้นฐานที่เสียหายในเบื้องต้น โดยงบประมาณที่อยู่ในความรับผิดชอบ กรณีที่เกินขีดความสามารถให้ขอรับการสนับสนุนจากงบกลางขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๕.๑ การฟื้นฟูระยะสั้น

(๑) การสงเคราะห์และช่วยเหลือผู้ประสบภัยในเบื้องต้น

(๑.๑) การช่วยเหลือและสงเคราะห์ผู้ประสบภัย

- สำรวจตรวจสอบข้อมูลผู้ประสบภัยและความเสียหาย เพื่อให้ความช่วยเหลือต่าง ๆ ตรงกับข้อเท็จจริงตลอดจนส่งผู้ประสบภัยกลับภูมิลำเนา
- จัดทำบัญชีรายชื่อผู้ประสบภัยและทรัพย์สินที่เสียหายไว้เป็นหลักฐานเพื่อการสงเคราะห์ผู้ประสบภัย พร้อมทั้งออกหนังสือรับรองให้ผู้ประสบภัยไว้เป็นหลักฐานในการรับการสงเคราะห์และฟื้นฟู

(๑.๒) การป้องกัน ฝ้าระวัง และควบคุมโรคระบาด ทั้งคนและสัตว์

(๒) การฟื้นฟูพื้นที่ประสบภัย

เป็นการบูรณะที่อยู่อาศัย โครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ ที่ได้รับความเสียหายจากเหตุการณ์สาธารณภัยให้กลับสู่สภาพที่สามารถใช้งานได้ ทั้งนี้ ควรให้ความสำคัญกับการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้วยตามความเหมาะสมกับสถานการณ์และการทำงาน หากการบูรณะโครงสร้างและสิ่งก่อสร้างหรือการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ต้องฟื้นฟูให้ดีกว่าเดิม อาจต้องใช้เวลาและงบประมาณในการฟื้นฟู ควรกำหนดแผนงานไว้ในการฟื้นฟูระยะยาวต่อไป

๕.๒ การฟื้นฟูระยะกลาง/ระยะยาว

(๑) การฟื้นฟูระยะกลางเป็นการดำเนินการต่อเนื่องโดยการประสานและสนับสนุนชุมชนที่ประสบภัย ฟื้นฟู หรือสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกในการดำรงชีวิตขึ้นใหม่ การฟื้นฟูเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งสภาพร่างกาย จิตใจ และสังคมของผู้ประสบภัย โดยให้ปฏิบัติ ดังนี้

- การฟื้นฟูโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่น ประปา ไฟฟ้า ระบบโทรคมนาคม เป็นต้น

- การฟื้นฟูและเสริมสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ

(๒) สำหรับการฟื้นฟูระยะยาว เป็นการดำเนินการต่อเนื่องจากระยะกลาง ซึ่งอาจใช้เวลาหลายเดือนหรือหลายปีนับจากหลังเกิดสาธารณภัย โดยมุ่งเน้นการกลับสู่สภาวะปกติ หรือให้ดียิ่งขึ้นกว่าเดิม โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทำการสำรวจและจัดทำแผนโครงการ เพื่อวางแผนการฟื้นฟูพื้นที่เกิดภัย ให้สามารถรองรับสาธารณภัยที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้ดีกว่าและปลอดภัยกว่าเดิม

๕.๓ การฟื้นฟูด้านต่าง ๆ

(๑) ด้านที่อยู่อาศัย

(๑.๑) บูรณะและก่อสร้างที่อยู่อาศัยที่ถูกทำลายและได้รับความเสียหายใหม่ หรือพัฒนาที่อยู่อาศัยถาวร เพื่อเป็นทางเลือกใหม่ในการแก้ไขปัญหาด้านที่อยู่อาศัยที่จะรองรับความต้องการของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(๑.๒) การกิจสนับสนุนการฟื้นฟูที่อยู่อาศัยมุ่งที่จะแก้ไขปัญหาด้านที่อยู่อาศัย หลังการเกิดสาธารณภัย เพื่อป้องกันและลดผลกระทบต่อสาธารณภัยที่จะเกิดขึ้นอีก กรณีที่เกินขีดความสามารถให้หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงสร้างพื้นฐานนั้น ๆ ดำเนินการฟื้นฟู ซ่อมแซม และบูรณะโครงการ ที่ได้รับความเสียหาย และขอรับการสนับสนุนจากหน่วยเหนือขึ้นไปตามลำดับ เช่น งบประมาณของจังหวัด งบประมาณของกรม กระทรวง หน่วยงานนอก ภาครัฐ องค์กรระหว่างประเทศ หรืองบกลาง

(๒) ด้านสิ่งแวดล้อม

ขนย้ายขยะมูลฝอย แก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมและมลภาวะเป็นพิษ

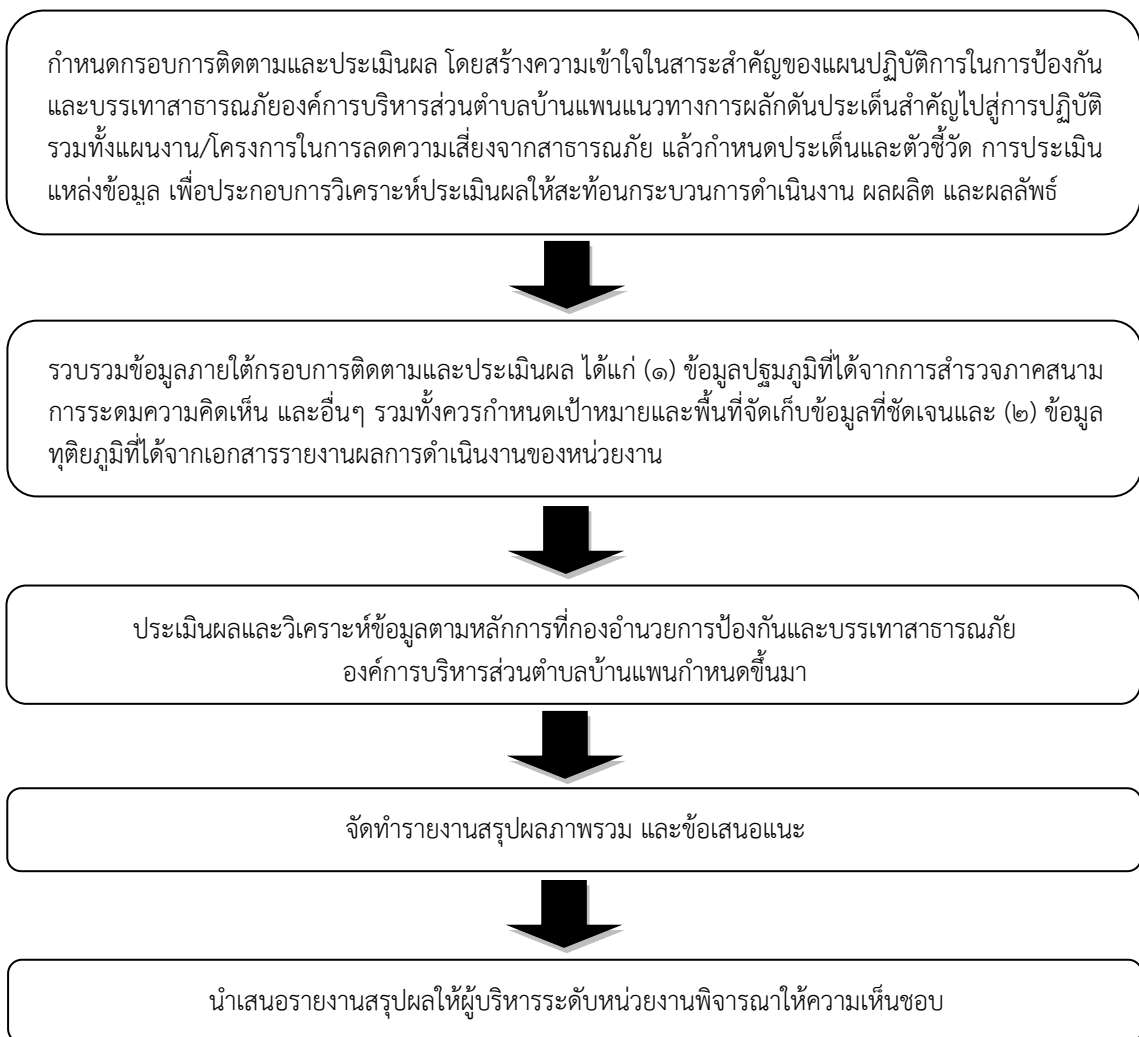
บทที่ ๖
การขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแพนไปสู่การปฏิบัติ

๖.๑ แนวทางการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแพน ไปสู่การปฏิบัติ

แผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแพน พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้จัดทำขึ้นโดยใช้กรอบแนวคิดให้สอดคล้องกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ พ.ศ. ๒๕๕๘ และแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด พ.ศ. ๒๕๕๘ มีแนวคิดการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย ประกอบด้วย การมุ่งเน้นการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย การบูรณาการการจัดการในภาวะฉุกเฉิน การเพิ่มประสิทธิภาพการฟื้นฟูอย่างยั่งยืน และการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย ซึ่งการจะดำเนินการให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ต้องอาศัยการบูรณาการจากทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ทหาร ตำรวจ ภาคเอกชน มูลนิธิ/อาสาสมัคร และองค์การสาธาณกุศล

๖.๒ การติดตามและประเมินผล

๖.๒.๑ แนวทางการติดตามและประเมินผล

นำผลการประเมินเสนอให้ผู้อำนวยการท้องถิ่น

พิจารณาผลักดันแผนงาน/โครงการการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยสู่แผนพัฒนาท้องถิ่น ๕ ปี

๖.๒.๒ หน่วยงานและภาคีเครือข่ายดำเนินการติดตามและประเมินผล

ให้กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแพน เป็นหน่วยรับผิดชอบหลักในการดำเนินงานตามแนวทางการผลักดันประเด็นสำคัญไปสู่การปฏิบัติ โดยให้จัดทำรายงานการติดตามและประเมินผลภาพรวมที่บรรลุผลตามเป้าหมายการจัดการสาธารณภัย ประเมินผลกระทบการขับเคลื่อน และสรุปภาพรวมการติดตามและประเมินผลให้ผู้อำนวยการอำเภอ เพื่อรายงานผลต่อไปยังผู้อำนวยการจังหวัด ผู้อำนวยการกลางและผู้บังคับบัญชาในระดับเหนือขึ้นไปทราบ เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงแนวทางการดำเนินงานต่อไป

๖.๓ การทบทวนแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแพน

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแพน ได้ดำเนินการตามกระบวนการที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแพน พ.ศ. ๒๕๖๒ และได้มีการติดตามประเมินผลสัมฤทธิ์ของแผน หรือมีสถานการณ์สาธารณภัยที่ไม่ได้กำหนดไว้ในแผน พบข้อบกพร่องให้องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแพน พิจารณาทบทวนปรับปรุงแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแพน พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้ตามความเหมาะสมทุกปี ตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๔
